

URDAIBAICO LEGEA, OMNIBUS PROPOSAMENETIK ATERATZEA ESKATUKO DUGU IRAILAREN 7AN LEGEBILTZARREAN

Gaur, irailaren 7an, Eusko Legebiltzarrean izango gara PNVk eta PSEk aurkeztutako lege-proposamenaren inguruan gure kezkak azaltzeko. **Gizarte zibilaren ahotsa eramango dugu Legebiltzarrera, eta gure eskaera nagusia argia izango da: Urdaibaiko 5/1989 Legearen aldaketa, proposamen honetatik ateratzea eta hari buruzko eztabaida eta prozesu propioa irekitzea.**

Ez dugu zalantzan jartzen Urdaibaiko Legea eguneratu behar denik. 35 urte baino gehiago igaro dira onartu zenetik, eta Urdaibaik erronka berriei erantzuteko arau eguneratua behar du. **Baina hain lurralde berezi baten babes-araudia ezin da administrazioa arintzeko eta jarduera ekonomikoa azkartzeko lege-proposamen baten barruan aldatu.** Are gutxiago, Urdaibairi buruzko berariazko eztabaidarik eta lurraldearekin elkarriketa-prozesurik ireki gabe. 1989an, Legebiltzar osoaren babesarekin onartutako legea dogu eta hori da orain ere lortu beharrekoa: akordioa.

Hain lurralde bereziari eragiten dion arau batek eraiki dezakegun adostasun politiko, instituzional eta sozialik haundiena merezi du.

Gainera, **lege-proposamenak berak Urdaibaiko babes-araudian planteatzen dituen aldaketek kezka handia sortzen digute.**

Erabilera berriak legeztatzea ez da babesaren sinplifikazioa

Proposamenak gaur egun arautu edo mugatu gabe dauden erabilerei legezko babesa emateko bidea irekitzen du, eta **P1.2 kategoria berri bat sortzen du**, erabilera nautiko-errekreatiboetarako instalazioak ahalbidetuz.

Baina **P1.2 gisa proposatutako kokapen guztiak ez dira berdinak.** Portuondo eta Arketa aspaldidanik erabilera nautikoarekin lotutako guneak dira eta horietan dauden erabilerak dagoeneko indarrean dagoen araudiaren bidez ordenatu daitezke. PRUGak berak aurreikusten du horretarako Plan Berezi bat egitea, eremua eta gehienezko ontzi kopurua zehaztuz eta ingurumenaren harrera-gaitasuna kontuan hartuz.

Ez dago, beraz, P1.2 eremu berriak sortzeko beharrik. Eta are gutxiago Ozollo eta Teileria bezalako eremu ekologikoki sentikorretan. Bi eremu horiek ez-artifizializatuak dira, balio ekologiko handikoak eta Urdaibaiko estuarioaren ingurune naturalaren parte. Marisma eta marearteko habitatak dituzte, eta biodibertsitatearentzat eta estuarioaren dinamika naturalarentzat funtsezkoak dira.

Adituen arabera, gainera, **estuarioaren barnealdeko eremuetara ontzien sarbidea handitzeak presio handiagoa eragingo luke hegaztien elikadura- eta atseden-eremuetan.** Horregatik,

babesaren logikak kontrakoa izan beharko luke: sarbidea murriztea eremu sentikorrenetan, ez erabilera berriak sustatzea.

“Dragatu kontrolatuak”: kontrola non dago?

Beste kezka nagusietako bat **“dragatu kontrolatuak” mantentzea** da, proposamenak kontrol horren gutxieneko baldintzak zehaztu gabe.

Zer da kontrolatua? **Zenbat material atera daitekeen, zenbat aldiz, zein eremutan, zein baldintzatan, zein helbururekin edo zein inpaktu-maila onargarritzat jotzen den ez dago zehaztuta.**

Eta hori ez da gai hutsala. Estuario batean sedimentuak mugitzeak uraren uhertasuna eta sedimentuen berriz esekitzea areagotu, kutsatzaileak mobilizatu, hondoaren habitatak aldatu eta fauna eta hegaztien eremuetan eragin dezake.

Horregatik, **Urdaibairen babesak ezin du “kontrolatu” hitzaren atzean ezkutatu behar.** Egungo PRUGak berak dragatzeak, oro har, ez egitea ezartzen du eta salbuespenak behar bezala justifikatutako behar puntualetara mugatzen ditu.

URDAIBAIK MEREZI DUEN EZTABAIDA

Azken urteotan Urdaibaiko gizarteak erakutsi du baduela ezagutza, iritzia eta parte hartzeko borondatea. Horregatik, **ez dugu legearen eguneraketa blokeatu nahi; alderantziz, beharrezkoa dela uste dugu. Baina ondo egin dadila nahi dugu.**

Urdaibaiko Legea proposamen honetatik atera, lurraldeko erakundeekin, Patronatuarekin, komunitate zientifikoarekin, sektore ekonomiko eta sozialekin eta gizarte zibilarekin **berezko eztabaida-prozesu bat ireki**, eta ondoren erabaki zer aldatu behar den.

Urdaibai ez da administrazio-izapide bat. Biosfera Erreserba bat da.

Eta bere etorkizunari buruzko erabakiak ezin dira presazko lege-prozedura baten barruan

hartu. **Urdaibaik merezi duen eztabaida eta adostasuna eskatzen dugu.**

Busturialdean, 2026ko irailaren 7an